

NEGENDE HOOFDSTUK.

DE VOLKSWIL.

In den namiddag was het antwoord van den graaf en zijn oud-oom toegekomen : een brutale weigering. Onmiddellijk begon de klok te stormen en weldra stond een dichte menigte voor het schepenhuis op den Burg. Zeger Janszoon en zijn gast bereikten niet zonder moeite de trappen van het gebouw, waar de meest invloedrijke volksleiders reeds vereenigd waren.

— Vrienden! riep Zeger, ik breng u hier Claes Zannekin, den hoofdman van Veurne-Ambacht, want tot dien post werd hij gisteren door onze broederen uit 't Westland gekozen.

— Welkom, mede-strijder ! sprak een kloeke burger.

't Was Willem de Deken, oud-burgemeester der stede.

— Ik voel mij gelukkig u de hand te mogen drukken. En evenzoo zijn Lambert Boonen, Jacob Breydel, de zoon van beenhouwer Jan, en onze andere makkers. Brugge, 't Vrije, Veurne-Ambacht, Casselreie, ja, de kerelen van gansch Vlaanderen moeten eendrachtig samen werken.

Eensklaps steeg een woedend gehuil op. Vóór een venster der Loove, 's graven paleis, stond een jonge man, die spottend op 't volk neerzag. 't Was de 19-jarige Lodewijk van Nevers, de lichtzinnige vorst, die reeds door zijn opvoeding

zoo ver van zijn nederige onderdanen, van poorters en boeren, stond.

Om de kuiperijen van zijn oud-oom te beloonen had hij met één zegeldruk een der kostbaarste voorrechten van Brugge geschonden. En de onbezonnen graaf telde de macht der Bruggelingen niet, de macht van hen, die zelf of wier vaders, nauwelijks twintig jaren geleden, 't schitterendst leger, dat Frankrijk ooit uitzond, verdelgd hadden.

Maar ziet, honderden vuisten werden naar hem gebald en als een dreigende stormwind loeide het over den Burg:

— Weg met den graaf, weg met den vorst der Leliaarts, weg met den knecht van den Franschen koning!

De volksleiders achtten thans het oogenblik gunstig, om de menigte toe te spreken. Willem de Deken, de oud-burgemeester, stelde zich voor een bovenraam en zijn verschijning alleen was reeds voldoende, om stilte onder die oopengepakte menschen-massa te brengen.

— Volk van Brugge! zoo galmde het over den Burg, weinige jaren geleden stonden velen uwer en ik op dit zelfde plein. De Fransche koning had Vlaanderen veroverd en met zijn valsche gade onze stede bezocht. De Leliaarts ontvingen de vreemde vorsten met pracht en praal en wilden na 't vertrek van 't koningspaar ons al die weelde doen betalen. Voor dit venster werd ons kond gedaan, dat daartoe een buitengewone belasting geheven zou worden. Nog zie ik Pieter de Coninck op gindsche bank springen, en hoor ik zijn kloeke taal. Vlaanderen was lang genoeg getergd... de beker liep over en op dien dag begon, dank aan de Conincks machtig woord, 't verzet, dat ons leidde tot de schitterende zege van Groeninghe! Daar bevochten wij onze vrijheid! En nu? Zijn wij vrij? Zijn wij overwinnaars? Men heeft ons een verdrag van ongerechtigheden opgedrongen; wij, die zege mochten roepen, moesten den Franschen vorst de ontzaglijke boete van 1500000 pond betalen. Dat was 't werk onzer graven, onzer edelen... 't werk onzer vijanden,

van de edelen, die ons schandelijk verlieten, ja, onzen verdrukker met hun wapenen dienden; de vurige Leliaarts vluchtten na hun nederlaag Frankrijk binnen. Die bastaard-Vlamingen zijn op hun kasteelen teruggekeerd. Ze verkondigen het luide, dat ze groote schade hebben geleden en daarom vergoeding eischen. Het geld, de schattingen, welke gij wel wilt opbrengen voor de behoeften van 't land, worden willekeurig aangeslagen. Allerlei buitengewone belastingen drukken op 't volk. De adel handelt onrechtvaardig, vernedert en veracht ons, en zal niet rusten tot wij, vrije Vlamingen, dienstbaren zijn. Nog altijd houden de edelen van Vlaanderen het met Frankrijk. Volk van Brugge, zult ge u laten knechten?

— Nooit! donderde het den spreker tegen.

Willem de Deken wenkte met de hand.

— Neen, nooit! herhaalde hij, Vlamingen hebben geen rug, die zich kromt, geen leden, die ketenen torsen. In ons woelt de zucht naar vrijheid. Ieder mensch heeft het recht, neen, de plicht, vrij te wezen! Maar dan is het nu ook de tijd, uw wil te toonen! Onze graaf heeft door een onrechtvaardige daad den strijd begonnen. Hij heeft Brugge een kaakslag gegeven! Jan van Namen, een Leliaart, een vreemdeling, dien wij niet kennen willen, bezit de heerlijkheid van Sluis en het waterrecht over 't Zwyn. Een privilege, door onze vaders met hun arbeid, hun noeste vlijt verworven, is vernietigd... tenzij wij het redden zouden. En dat kunnen wij! Volk van Brugge, zult ge onzen heerlijken stroom in de macht van een Leliaart laten?

— Neen, neen, te wapen! klonk het geestdriftig.

— Ja, te wapen dan! riep de spreker. Niet langer gedraald! Binnen een half uur wachten uw aanvoerders u hier! Met geweld zullen we Sluis aan Jan van Namen ontwringen.

Weer stormde de klok en van den halletoren klonk schetterend bazuïngeschal.

— Te wapen ! zoo dreunde het over Brugge.

En 't volk stroomde heen, om aan den oproep te gehoorzamen.

De leiders bleven op 't Schepenhuis. De poort der Loove werd geopend en onder een sterk geleide verliet Lodewijk van Nevers het paleis. De jonge graaf zag bleek ; geen spotlach speelde thans om zijn lippen. Gejaagd begaf hij zich naar 't Schepenhuis, waar hij de aanvoerders smeekte toch van dien tocht naar Sluis af te zien.

— Heer graaf, herroep dan uw besluit ! sprak Willem de Deken eerbiedig, doch beslist.

— Onmogelijk !

— Welnu eisch dan ook niet 't onmogelijke van ons. Wij zullen niet laf toelaten, dat Brugge's rechten geschonden worden.

— Ben ik dan niet uw heer, uw vorst ?

— We zijn de trouwste onderdanen van een trouwen graaf.

— Onbeschaamde ! kreet Lodewijk, geprikkeld door dien tegenstand. Ge weet dus mijn straffe niet ! Ga en vermaan het volk tot ruste.

— Onze heer graaf kent het volk niet, sprak Zannekin nu bescheiden. Laten wij onzen graaf mogen bidden, ons op den tocht naar Sluis te vergezellen. Onze graaf werd in Frankrijk opgevoed en ginder heerschen andere zeden, ginder verkeerren onze broederen nog in slavernij. Maar als onze graaf met ons gaan wil en zien zal, hoe de Vlamingen alles offeren kunnen voor hun vrijheid, dan zal hij ook anders over ons denken en zijn getrouwste onderdanen tegen den adel beschermen.

— Wie zijt gij, onbeschofte vlegel, die mij de les durft lezen ! barstte Lodewijk verachtelijk los.

— Heer graaf, mijn handen zijn ruw, 't is waar, ik werk voor mijn brood, 'k voer geen hoogen naam, maar ik mag u verzekeren, dat ge, zoo ge de vorst van het volk wilt zijn,

geen getrouwer onderdaan zult hebben, dan boer Claes Zannekin.

— Maar, zoo richtte Lodewijk zich tot een van zijn gevolg, welk land is Vlaanderen dan toch, waar boeren met een vorst redetwisten!

— Sta mij toe in de plaats van dien ridder te antwoorden, hernam Zannekin, want uw hoveling kent van Vlaanderen niets dan het geld. Vlaanderen is een schoon land, welvarend door zijn nijvere bevolking, die slechts vraagt in vrede te leven, maar nimmer slavernij geduld heeft of dulden zal.

— Zwijg en scheer u weg! riep de vorst. En gij hoofdlieden, die 't volk verleid hebt, gij zult zorgen, dat die beroering gestild worde, zoo niet wacht u dan voor mijn vonnis.

— Heer graaf, 't is geheel nutteloos, dat wij verder onderhandelen, merkte Willem de Deken kalm op.

— Onderhandelen? Ik onderhandel immers niet meer, ik beveel!

— Ge bedriegt u, heer graaf! riep nu Jacob Breydel driftig uit. Als onze vorsten ontrouw zijn, dan gebiedt het volk! En wij zullen dit toonen. Zannekins raad moet gevolgd worden!

En 't raam openende schreeuwde hij tot de menigte, die zich weer verzamelde:

— Mannen, de graaf gaat mee naar Sluis!

Dit voorstel werd met gejuich begroet. Woedend wilde Lodewijk naar zijn paleis terugkeeren, maar het volk sloot hem in, dreigend roepend, dat hij de menigte naar Sluis vergezellen zou.

NIKOLAAS ZANNEKE

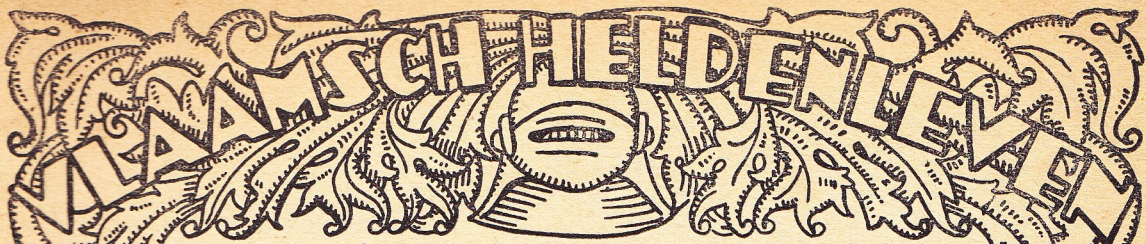

A. HANS

L. OPDEBEEK

UITGEVER

ANTWERPEN

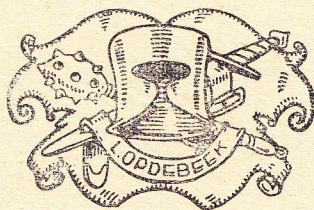
A. HANS

NIKOLAAS ZANNEKIN

PENTEEKENINGEN VAN EMIEL WALRAVENS.

KLEUROMSLAG VAN JAN WATERSHOOT.

DERDE UITGAVE

1941

*L. Lopdebeck
uitgever
Antwerpen*

INHOUD.

	Blz.
I. Het feestmaal der ridders	5
II. Het ongeluk	16
III. Op de hoeve	25
IV. De begrafenis	33
V. Op 't kerkhof	36
VI. De vlucht	41
VII. Naar Brugge	51
VIII. Te Brugge	59
IX. De volkswil	64
X. De terugkeer	69
XI. Beroering en schijnbare rust	78
XII. Voor het slot van Lampernisse	81
XIII. De list	87
XIV. De opstand breidt zich uit	100
XV. De brand van Kortrijk	104
XVI. Aan 't Fransche hof	109
XVII. Naar Cassel	111
XVIII. Te Cassel	114
XIX. De slag bij Cassel	116
XX. Te Lampernisse	123
XXI. Na den slag	126

A. HANS
CASSEL

(NIKOLAAS ZANNEKIN)

